

Chams wandaad & Noachs profetie



Genesis 9:18-29

8 september 2024
Benthuizen

voorgeschiedenis in het kort...

- volgt direct op Gods verbond met Noach en zijn nageslacht met als teken: de regenboog
- met bijbehorende instructies
 1. talrijk worden en de aarde vervullen
 2. voortaan zou de mens ook vlees eten, behalve het bloed
 3. de mens krijgt de opdracht het bloed te wreken van wie des mensen bloed vergiet

¹⁸ De zonen van Noach,
die uit de ark gegaan waren,
waren Sem, Cham en Jafet...

- altijd in deze volgorde genoemd;
5:32; 6:10; 7:13; 9:18; 10:1; 1Kron.1:4
- maar... Jafeth was de oudere broer;
Gen.10:21 en Cham "de kleine"; Gen.9:24
- Sem geldt als eerstgeborene, want...
"JAHWEH is de God van Sem"; Gen.9:26

וַיֵּצְאוּ	שֵׁם וְחָם	וַיָּפֶת	מִן - הַתֵּבָה	הַיֹּצְאִים	- נֹחַ	בְּנֵי	וַיְהִיו	
en-Jafet	en-Cham	Sem	de-ark	vanaf	de-uitgaanden	Noach	zonen-van	en ¹ zij-zijn
en-Jafeth	Cham	Sem	de-ark	uit	die-waren-gegaan	van-Noach	de-zonen	waren

18 ... Cham was de vader van Kanaan.

zoals hij ook in 9:22 wordt aangeduid

- eigenaardig, want Kanaän één van de vier zonen (nr.4) van Cham (Gen.10:6)...

וְחָם	הוּא	אָבִי	כְנָעַן
en-Cham	hij	vader-van	Kanaän
Cham	was	de-vader	van-Kanaän

¹⁹ Deze drie waren de zonen van Noach,
en uit dezen is de gehele aarde bevolkt.

*het is de inleiding tot Genesis 10:
de zeventig stamvaders van volken*

שְׁלֹשָׁה	אֵלֶּה	בְּנֵי	- נֹחַ
drie	deze	zonen-van	Noach
drie	deze	waren-de-zonen	van-Noach

וּמֵאֵלֶּה	נִפְצָה	כָּל	- הָאָרֶץ
en-vanaf-dezen	zij-wordt-overstrooid	geheel	de-aarde
en-uit-dezen	is-bevolkt	gehele	de-aarde

20 En Noach werd een landman
en plantte een wijngaard.

SV: "Noach begon een akkerman te zijn"

- Hebr. IESJ HAADAMAH

וַיִּתֵּן	נֹחַ	אִישׁ	הָאֲדָמָה	וַיִּטֵּעַ	כֶּרֶם
en-hij-begint	Noach	man-van	de-grond	en-hij-plant	wijngaard
en-werd	Noach	een-. -man	land-	en-plantte	een-wijngaard

20 En Noach werd een landman
en plantte een wijngaard.

of: ook plantte hij een wijngaard

- naast noodzakelijke voedsel van het land ook "wijn die het hart verheugt" (Ps.104:14)
- Noach = 'troost' >

וַיִּתֵּל	נֹחַ	אִישׁ	הָאֲדָמָה	וַיִּטֵּעַ	כֶּרֶם
en-hij-begint	Noach	man-van	de-grond	en-hij-plant	wijngaard
en-werd	Noach	een-. -man	land-	en-plantte	een-wijngaard

Genesis 5 (NBG⁺)

²⁹ ... en gaf hem de naam **Noach**, zeggende:
Deze zal ons troosten
over de moeitevolle arbeid onzer handen
op deze aardbodem,
die JAHWEH vervloekt heeft.

wijn als uitbeelding van 'troost'

וַיִּקְרָא	אֶת־שְׁמוֹ	בֶּן	לְאֹמֶר	זֶה	יְנַחֵמֵנוּ	מִמַּעֲשֵׂיוֹ
en ¹ hij-roept	» naam-van-hem	Noach	totzeggen-van	deze	¹ hij-troosten-ons	vanafwerkzaamheid-van-ons
-	de-naam-hem	Noach	zeggende	deze	zal-troosten-ons	over-de-arbeid

וּמַעֲצָבוֹן	יְדֵינוֹ	מִן־הָאֲדָמָה	אֲשֶׁר	אָרְרָה	יְהוָה
envanafmoeizame-arbeid-van	handen-van-ons	degrond	welke	haar	Jahwe
moeitevolle	onzer-handen	op	deze-aardbodem	die	de-HERE

²¹ Toen hij van de wijn gedronken had,
werd hij dronken
en hij ontblootte zich in het midden van zijn tent.

= het woongedeelte

אֶהְיֶה	בְּתוֹךְ	וַיִּתְגַּל
tent-van-hem	in-midden-van	en-hij-ontbloom-zichzelf
zijn-tent	in	en-hij-ontblootte-zich

²² Toen zag Cham, de vader van Kanaan,
zijns vaders naaktheid...

vanwaar opnieuw deze vermelding?

אָבִיו	אֶת עֶרְוַת	כְּנָעַן	אָבִי	חָם	וַיֵּרָא
vader-van-hem	naaktheid-van	» Kanaän	vader-van	Cham	en ¹ hij-ziet
zijns-vaders	naaktheid	- van-Kanaän	de-vader	Cham	toen-zag

²² Toen zag Cham, de vader van Kanaan,
zijns vaders naaktheid...

iemand's "naaktheid/schaamte zien/ontbloten"

24x in Leviticus 18/20

eufemisme (discrete manier van zeggen)

- vergl. 'hij sliep met haar'
- naaktheid zien/ontbloten =
Bijbels idioom voor seksuele gemeenschap >

אָבִיו	אֶת עֶרְוַת	כְּנָעַן	אָבִי	חָם	וַיֵּרָא
vader-van-hem	naaktheid-van	»	Kanaän	vader-van	Cham
en-hij-ziet					
zijns-vaders	naaktheid	-	van-Kanaän	de-vader	Cham
					toen-zag

Leviticus 18 (NBG⁺)

⁶ Niemand zal naderen
tot zijn naaste bloedverwant,
om de naaktheid te ontbloten:
Ik ben JAHWEH.

= seksuele gemeenschap

אִישׁ אִישׁ	אֶל-כָּל	- שְׂאֵר	בְּשָׂרוֹ	לֹא	תִקְרְבוּ
man man	enige	bloedverwant-van	vlees-van-hem	niet	jullie-komen-naderbij
-	-	bloedverwant	zijn-naaste	n-	zal-naderen

לְגִלוֹת	עֶרְוָה	אֲנִי	יְהוָה
tot-onthullen-van	naaktheid	ik	Jahwe
om-te-ontbloten	de-schaamte	Ik-ben	de-HERE

Leviticus 20 (NBG⁺)

¹⁷ Een man die zijn zuster,
de dochter van zijn vader
of de dochter van zijn moeder, neemt
en **haar naaktheid ziet** en
zij ziet zijn naaktheid, een schande is het...

naaktheid ontbloten = naaktheid zien

בַּת	- אִמּוֹ	וְרָאָהּ	אֶת - עֲרוּתָהּ
dochter-van	moeder-van-hem	en-hij-ziet	naaktheid-van-haar
de-dochter	van-zijn-moeder	en-ziet	haar-schaamte

וְהָיָא - תִּרְאָהּ	אֶת - עֲרוּתוֹ	חָסֵד	הוּא
en-zij	naaktheid-van-hem	laaghartig	hij
ziet	zijn-schaamte	een-schande	het-is

Leviticus 18 (NBG⁺)

⁸ De *naaktheid* van de vrouw van uw vader
zult gij niet ontbloten;
het is de *naaktheid* van uw vader.

wie de naaktheid van vaders vrouw ontbloomt/ziet,
ziet daarmee tevens de naaktheid van vader

הוא	אָבִיךָ	עֲרוֹת	לֹא	תִגְלֶה	אָבִיךָ	אִשְׁתִּי	עֲרוֹת
zij	vader-van-jou	naaktheid-van	lijj-onthult	niet	vader-van-jou	vrouw-van	naaktheid-van
het-is	van-uw-vader	de-schaamte	gij-zult-ontbloten	niet	van-uw-vader	van-de-vrouw	de-schaamte

Ezechiël 22 (NBG)

¹⁰ In u (=Jeruzalem) ontbloot men
de naaktheid van [zijn] vader...

NBV:

"Mannen bezoedelen hun vaders bed"

= mannen hebben gemeenschap met de
vrouw van hun vader (vergl. 1Kor.5:1)
typologisch: Vaders eer beroven

בְּךָ	גִּלֵּה	אָב	עֶרְוַת
in-jou	hij-onthult	vader	naaktheid-van
in-u	men-ontbloot	van-zijn-vader	de-schaamte

22 ... en hij vertelde het aan
zijn beide broeders buiten.

d.w.z. dat hij "de naaktheid van zijn vader zag"
= hij had seksuele gemeenschap met zijn moeder

- rancune omdat hij niet als eerstgeborene gold?
- wilde hij zijn vader vernederen?
vergl. Absalom in 2Sam.16:21

בְּחוּץ	אֶחָיו	לְשׁוֹנִי	וַיַּגֵּד
in ^{het} -buiten	broeders-van-hem	tot-twee-van	en-hij-vertelt
buiten	zijn-broeders	aan-beide	en-hij-vertelde-het

23 Daarop namen Sem en Jafet *de* mantel,
legden die op hun beider schouders,
liepen achterwaarts
en bedekten huns vaders naaktheid...

nl. de naaktheid beide ouders

וַיִּקַּח	שֵׁם	וַיִּפֹּת	אֶת-הַשְּׂמָלָה	וַיִּשִׁימוּ	עַל-שָׁכְם
en ¹ hij-neemt	Sem	en-Jafet	» het-kledingstuk	en ¹ zij-plaatsen	op rug-van
daarop-namen	Sem	en-Jafeth	een-mantel	legden-die	schouders op

שְׁנֵיהֶם	וַיֵּלְכוּ	אַחֲרָנִית	וַיִּכְסּוּ	אֶת עֲרוֹת	אֲבֵיהֶם
beiden-van-hen	en ¹ zij-gaan	achterwaarts	en ¹ zij-bedekken	» naaktheid-van	vader-van-hen
hun-beider	liepen	achterwaarts	en-bedekten	naaktheid	huns-vaders

²³ ... terwijl hun aangezicht afgewend was,
zodat zij huns vaders naaktheid niet zagen.

= de naaktheid van beide ouders

וּפְנֵיהֶם	אַחֲרָנִית	וְעָרֹת	אֲבִיהֶם	לֹא	רָאוּ
en-gezichten-van-hen	achterwaarts	en-naaktheid-van	vader-van-hen	niet	zij-zien
terwijl-hun-aangezicht	was-afgewend	zodat-naaktheid	huns-vaders	niet	zij-zagen

24 Toen Noach uit zijn roes ontwaakte
 en vernam, wat zijn jongste zoon
hem aangedaan had,

= Noach ontdekte dat zijn
 vrouw zwanger was van Cham

וַיִּקֶּץ נֹחַ מִיֵּינוֹ
 vanaf-wijn-van-hem Noach en¹hij-ontwaakt
 uit-zijn-roes Noach toen-ontwaakte

וַיֵּדַע אֵת אֲשֶׁר - עָשָׂה - לּוֹ בְּנוֹ הַקָּטָן
 de-kleine zoon-van-hem tothem hij-doet wat » en¹hij-weet
 jongste zijn-zoon hem had-aangedaan wat - en-vernam

25 zeide hij: Vervloekt zij Kanaan...

!!! niet Cham werd vervloekt
 maar zijn vierde zoon
 (en het vierde kind van Noachs vrouw!)

één goede verklaring:
 Kanaän is verwekt uit Chams vervloekte daad

כְּנָעַן	אָרַר	וַיֹּאמֶר
Kanaän	vervloekt-zijnde	en ¹ hij-zegt
Kanaän	zij-vervloekt	hij-zeide

25 zeide hij: Vervloekt zij Kanaan,
 een knecht van knechten zij hij
 voor zijn broeders.

= extreme ondergeschiktheid
 (zie ook volgend vers)

וְהָיָה לְאֶחָיו	וְהָיָה	עֲבָדִים	עֶבֶד
tot·broeders·van·hem	hij-is	dienaren	dienaar·van
voor·zijn·broeders	hij-zij	der·knechten	een·knecht

²⁶ Voorts zeide hij:
 Geprezen zij JAHWEH, de God van Sem,
 maar Kanaan zij hem tot knecht.

God verbindt zijn Naam (Hebr. HaShem)
 aan Shem. Via Sem ("de vader van alle
 zonen van Heber"; Gen.10:21) >

וַיֹּאמֶר	בָּרוּךְ	יְהוָה	אֱלֹהֵי	שֵׁם
en ¹ hij-zegt	gezegend-zijnde	Jahwe	Elohim-van	Sem
voorts-hij-zeide	zij-geprezen	de-HERE	de-God	van-Sem

וְהָיָה	כְּנָעַן	עֶבֶד	לָמוֹ
en ¹ hij-is	Kanaän	dienaar	tothem
maar-zij	Kanaän	tot-knecht	hem

De tien generaties van Sem t/m Abram volgens Genesis 10 en 11

1. Sem
2. Arpachsad
3. Selah
4. Heber – Hebreëën, Hebreuws
5. Peleg
6. Reü
7. Serug
8. Nahor
9. Terah
10. Abram

26 Voorts zeide hij:
 Geprezen zij *JAHWEH*, de God van Sem,
maar Kanaan zij hem tot knecht.

eeuwen later vervuld in de onderschikking
 van Kanaän (=Cham) aan Israëel (=Sem)

וַיֹּאמֶר	בָּרוּךְ	יְהוָה	אֱלֹהֵי	שֵׁם
en ¹ hij-zegt	gezegend-zijnde	Jahwe	Elohim-van	Sem
voorts-hij-zeide	zij-geprezen	de-HERE	de-God	van-Sem

וְהָיָה	כְּנָעַן	עֶבֶד	לָמוֹ
en ¹ hij-is	Kanaän	dienaar	tothem
maar-zij	Kanaän	tot-knecht	hem

27 God breide Jafet uit,
 en hij wone in de tenten van Sem,
 en Kanaan zij hem tot knecht.

Jafet betekent 'uitbreiding'

- Jafet heeft zich veruit het meest verspreid over de wereld (Europa, Azië)
- Sem vestigde tussen de Nijl en de Eufraat
- Cham (=warm) vestigde zich in Afrika >

לִּיפֹת

tot Jafet

Jafeth

אֱלֹהִים

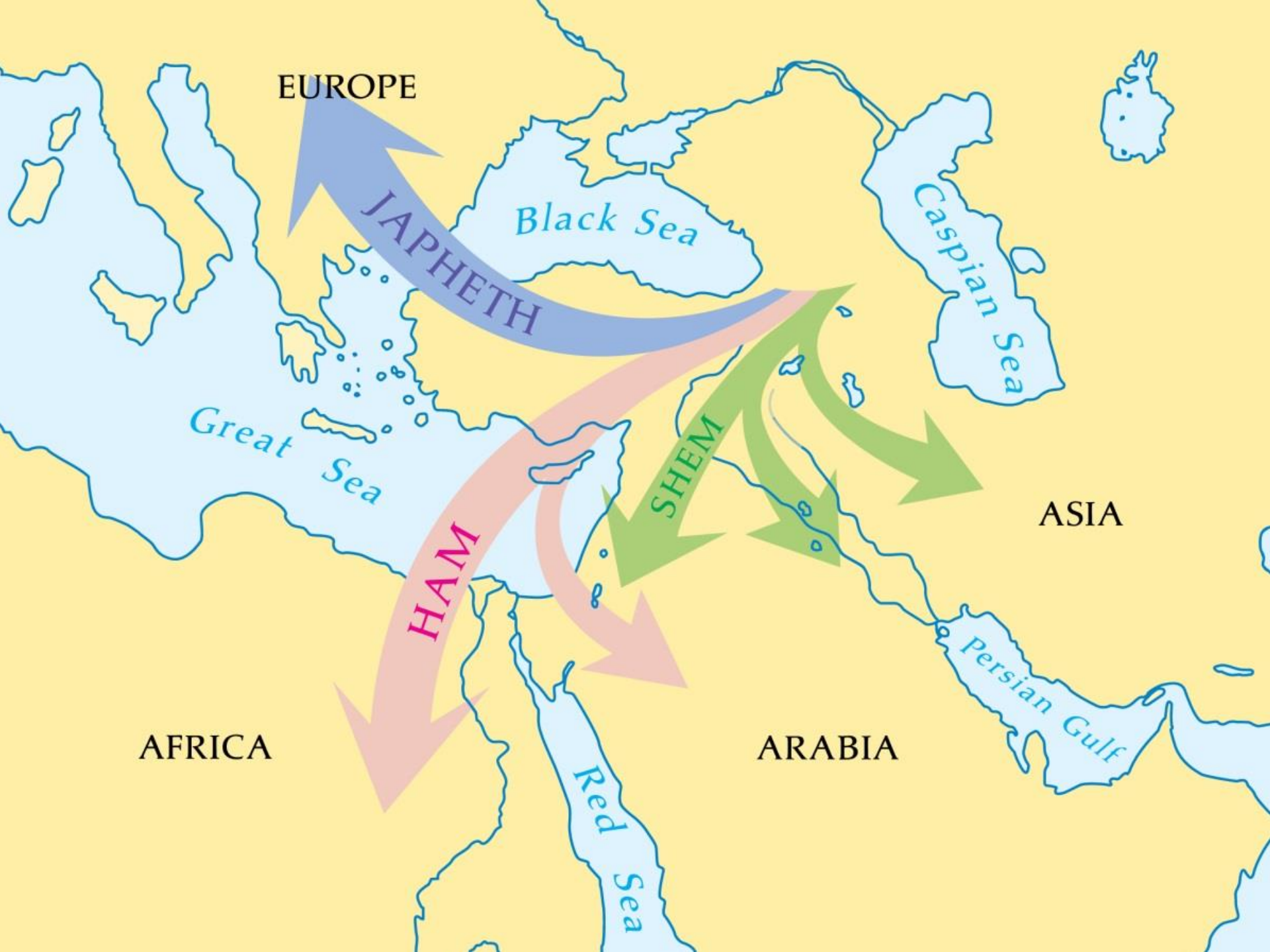
Elohim

God

יִפֹּת

hij-maakt-ruimte

breide-uit



27 God breide Jafet uit,
 en hij wone in de tenten van Sem,
 en Kanaan zij hem tot knecht.

beter: Hij (=God)!

- *God verkiest te wonen temidden van het nageslacht van Sem!*

וַיִּשְׁכֶּן	בְּאֶהְלֵי	- שֵׁם	וַיְהִי	כְנַעַן	עֶבֶד	לָמוֹ
en-hij-verblijft	in-tenten-van	Sem	en-hij-is	Kanaän	dienaar	tot-hem
en-hij-wone	in-de-tenten	van-Sem	en-zij	Kanaän	tot-knecht	hem

28 En Noach leefde na de vloed
driehonderd vijftig jaar;

וַיְחִי	-	אַחֵר	הַמִּבּוּל	שְׁלֹשׁ	מֵאוֹת	שָׁנָה	וַחֲמִשִּׁים	שָׁנָה
en ¹ hij-leeft	Noach	na	de-zondvloed	drie-van	honderden	jaar	en-vijftig	jaar
en-leefde	Noach	na	de-vloed	drie-	-honderd	-	vijftig	jaar

²⁹ zo waren al de dagen van Noach
negenhonderd vijftig jaar; en hij stierf.

Noach werd geboren in AH 1051
Noach overleed in 950e jaar AH 2000

tevens het geboortjaar van Abram!

וַיְהִיוּ כָּל - יְמֵי - נֹחַ
Noach dagen-van alle en-zij-zijn
van-Noach de-dagen al zo-waren

תִּשְׁעַת מֵאוֹת שָׁנָה וַחֲמֵשִׁים שָׁנָה וַיָּמָת
en-hij-sterft jaar en-vijftig jaar honderden negen-van
en-hij-stierf jaar vijftig - -honderd negen-